

Nationaal Coördinator
Terrorisbestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Communicatie besluitvorming 23 februari

Departementaal vertrouwelijk

NCTV

Vertrekpunt

- Donkere wolken van een derde golf lijken zich op te stapelen
- Maar dit beeld wordt nog niet in de samenleving herkend en de samenleving lijkt hier nog niet open voor te staan
- De besmettingscijfers van de afgelopen weken geven een vertekend beeld, maar er worden in de media wel conclusies aan verbonden
- Draagvlak voor maatregelen neemt af
- Steeds meer zorgen voor de psycho-sociale effecten
- Steeds meer kritiek op de keuzes vanuit gezondheidsoptiek met onvoldoende oog voor de sociaal-maatschappelijke effecten
- Maatschappelijke stromen tegen de maatregelen nemen toe:
 - Rechterlijke uitspraak tegen de avondklok
 - Herstel NL, met plan om de samenleving direct te openen incl publiekscampagne
- In 12 maanden crisis zijn door andere afwegingen inconsistenties ontstaan, daar moeten we oog voor hebben. In de afschalingsstrategie leidt dat mogelijk tot verdere vragen.

Communicatieadvies

- Laat zien dat en hoe sociaal-maatschappelijke aspecten meewegen bij besluitvorming.
- Pas actief dilemmalogica toe bij de afweging tussen sociaal-maatschappelijke effecten en effecten op de verspreiding van het virus.
- Neem de samenleving mee naar de volgende maanden, geef duiding bij de golf die we nu nog niet goed zien.
- Laat zien dat we werken aan het openstellen van de samenleving. Maar wees voorzichtig met concreet maken en met beloftes.

Toepassen dilemmalogica

- Begin met de erkenning dat het zwaar is, dat de maatregelen voor veel mensen zwaar vallen.
- Leg het dilemma uit: We bestrijden het virus door te zorgen dat mensen minder contacten hebben, maar juist dat samen zijn met anderen (onderlinge contacten) is precies wat het leven de moeite waard maakt.
- Waar het kan kiezen we voor de samenleving (met zo min mogelijk beperkingen). Maar daar zijn risico's aan verbonden: Meer ontmoetingen betekent een hogere kans op verspreiding van het virus.
- Die risico's wegen we af. Maar dat zijn heel ingewikkelde afwegingen, bv: Leerachterstanden vs te volle ziekenhuizen.
- Maar wat we willen garanderen is dat iedereen die zorg nodig heeft ook zorg kan krijgen. Daarbij accepteren we volle ziekenhuizen, volle IC's en dat mensen overlijden aan het virus. Maar we accepteren niet dat mensen niet meer in het ziekenhuis worden opgenomen omdat de ziekenhuizen overvol zijn.
- Daarom valt de keuze nu vaak op beperkingen.

Duiding van de komende maanden

- Laat zien hoe de derde golf zich kan ontwikkelen
- Geef de onzekerheden mee, de golf kan hoog uitvallen of juist laag
- Vertel bij welke vaccinatiegraad we minder zorgen gaan hebben over de verspreiding van het virus
- Geef aan dat we zelf wat kunnen doen om de golf zo laag mogelijk te houden:
 - naleving van de maatregelen
 - testen bij klachten, quarantaine wanneer dat moet
 - laat je vaccineren als je een oproep krijgt
- En: Let een beetje op elkaar... Geef aandacht aan de mensen om je heen.

Werken aan het weer openstellen van de samenleving

- We maken de eerste voorzichtige stappen naar het heropenen. Maar we zijn bezorgd over de gevolgen. Daarom zijn de stappen klein. Vorige keer PO, nu VO (?).
- Wat nu open gaat, willen we niet meer dicht doen. Geen jojo-beleid, maar dus ook kleine stappen.
- We leren van het openstellen van scholen. En ook fieldlabs geven ons kennis. Daardoor kunnen we straks grotere stappen maken.
- Kabinet kijkt hoe we straks geleidelijk andere sectoren open kunnen stellen.
- Met testen kan straks ook meer, maar de capaciteit is wel beperkt. Dus daarvoor moeten we keuzes maken.

Communicatieadvies (avondklok)

- Er is ruim draagvlak in de samenleving voor de avondklok in de huidige vorm. Maar het draagvlak neemt wel af.
- De naleving is zeer hoog, mede door de actieve handhaving en de communicatie over de handhaving.
- Verandering van voorwaarden en tijdvak zijn lastig uit te leggen en hebben nadelige consequenties voor naleving.

Opiniebeeld

Huidige maatregelen:

- De overgrote meerderheid van de Nederlanders houdt zich aan de één-bezoekersregel en de avondklok.
- De maatregel om maximaal één persoon per dag te ontvangen en maximaal één bezoek per dag te brengen vindt men moeilijk en met name onprettig. Ten opzichte van twee weken geleden, zijn Nederlanders de één-bezoekersregel nog minder prettig gaan vinden.
- Het draagvlak voor de avondklok is in de afgelopen twee weken duidelijk afgenomen
- De maatregelen worden vergeleken met begin januari vaker ervaren als beperkend in vrijheid, maar het belang van de maatregelen prevaleert
- Thuisblijven bij klachten en drukte vermijden worden gezien als de meest effectieve maatregelen. Een mondkapje dragen, de één-bezoek(ers)regel en de avondklok worden als minder effectieve maatregelen beschouwd

Versoeplingen:

- Het opheffen van de avondklok wordt als eerste versoepeling verwacht, gevolgd door het openen van de middelbare scholen, uitbreiden van bezoek thuis en daarna contactberoepen.
- Veel Nederlanders zouden zelf het liefst de één-bezoek(ers)regel versoepeld zien worden, gevolgd door het opheffen van de avondklok en het weer aan het werk gaan van contactberoepen.
- Het merendeel verwacht de eerste versoepeling per 2 maart of in de tweede helft van maart. Twee derde denkt dat in april, mei, juni of later, meer versoepelingen mogelijk zijn.
- Vier op de tien verwacht dat verdere versoepelingen pas in mei of later zullen plaatsvinden.
- Ongeveer een kwart van de mensen is het ermee eens dat de maatregelen moeten worden versoepeld, ook als dit ten koste gaat van kwetsbaren of corona patiënten. Een grotere groep is het hier niet mee eens en ongeveer een derde is neutraal.
- Het merendeel van de mensen heeft liever dat de maatregelen wat langer van kracht blijven, in verband met de voorspelde derde golf. Wel is er meer draagvlak om voor jongeren wat te versoepelen.

Zorgen in de samenleving:

- De zorgen die mensen hebben, zijn sinds eind januari wat afgenomen. Waar toen nog ongeveer zeven op de tien mensen zich zorgen maakten, is dat nu zo'n 62%. Zorgen over rellen en plunderingen zijn afgenomen vergeleken met eind januari, maar ook zorgen over de Britse en andere varianten van het coronavirus.
- Twee derde vindt het begrijpelijk dat je je tijdens de coronacrisis minder goed voelt. Bijna vier op de tien geven aan zelf minder lekker in zijn/haar vel te zitten vanwege de coronacrisis. Driekwart denkt dat er meer mensen zijn die minder lekker in hun vel zitten tijdens de coronacrisis.

Virusbeeld:

- De helft van de mensen vindt de voorspellingen van experts over een derde golf geloofwaardig, een derde staat hier neutraal in en 16% is het hier niet mee eens.